



1. Sarrera
2. Gure eskarmentutik
3. Etorkizuna

# 1. Sarrera

## Argazki bat ateratzea...



- Urrutitik edo gertutik
- Orokorra edo xehetasuna
- Argia eta abiadura
- Koloretan edo zuri-beltzean
- Kalitate handikoa edo txikikoa
- ...

Zer begik...



## Bide bat

- **Aspalditik:** ahaleginak bai, borondate handia, asmo onak; baina nola? Euskara-klaseak lantegian edo euskaltegian, laneko hitzarmenean euskararen aipamena, errotulazioa eta dokumentazioa...
- **Elay eta beste batzuk (25-30 urte):** egituratuta eta planifikatuta (mikroplanak), estandarizatu egin da metodologia (komunikazio-zirkuluak, hobetze-taldeak, mintzataldeak, Aldahitz, Ulerrizketa...), diagnostikorako eta garapenerako ereduak, Erreferentzia Marko Estandarra (Zerbitzu eta Lan Hizkuntza)... Sendotuta.
- Geuk ere ikusi dugu **bidea argitzen eta egindakoa sendotzen**, eta eskarmentua pilatu dugu. Bide horrek ekarri, eta garamatza.

## Bide bat

- Lehen baino **hobeto** gaude, bide bat egin dugu, baina motel, eta gutxi batzuek.
- **Gero eta jende gehiagok daki euskaraz**, eta horiek lan egiten dute.
- **Gero eta corpus handiagoa** eta zabalagoa euskaraz lan egiteko: hiztegiak, itzulpenak, tresnak eta aplikazioak euskaraz...
- **Gero eta profesional gehiago eta hobeak** dauzkagu euskara bultzatzeko eta normalizatzeko.
- **Aldea** inguru soziolinguistikoaren arabera: Ipar Euskal Herrian, Nafarroa Garaian, EAEn bertan... Sektorearen arabera ere bai.
- **Etena hezkuntzatik lan-mundura**; gazteak euskaraz datoz, baina erdaraz murgiltzen dira. Datozenek bakarrik ez dute euskaldunduko lan-mundua.

## Lan-mundua eta euskara, datu objektiboak:

- Zenbat establezimendu?
- Nolako establezimenduak?
- Zenbat euskara-plan?
- Zenbat ziurtagiri?
- ...





**Euskal Autonomia Erkidegoko establezimenduak jardueraren arabera aztertuz gero, zer sektoretan dago establezimendu gehien (% 37,7)?**

- a) Merkataritza, garraioa eta ostalaritza
- b) Finantza-jarduerak eta aseguruak
- c) Industria, energia eta saneamendua
- d) Nekazaritza, abeltzaintza eta arrantza

**Euskal Autonomia Erkidegoan, zein herrialdetan dago establezimendu gehien (90.884)?**

- a) Araban
- b) Bizkaian
- c) Gipuzkoan

**Eusko Jaurlaritzaren Lanhitz programa: 1997tik, zenbat enpresa lagundu dituzte diruz, euskara bultzatzeko?**

- a) 489
- b) 767
- c) 1.298
- d) 2.331

**Lan  Hitz**

## Eusko Jaurlaritzaren Lanhitz programa: zenbat enpresa aurkeztu ziren 2021ean?

- a) 27
- b) 47
- c) 75
- d) 112

Lan  Hitz

**Bai Euskarari ziurtagiria: zenbat enpresak/establezimenduk daukate gaur egun?**

- a) 667
- b) 957
- c) 1.318
- d) 2.224



LAN ETA BIZI  
**EUSKARAZ**

Bikain ziurtagiria: 2022ra arte, zenbat enpresak/erakundek/elkartek lortu dute (gutxi gorabehera)?

- a) 360
- b) 580
- c) 890
- d) 2.167



**BIKAIN 2022**

Euskararen kalitate ziurtagiria

Certificado en la calidad lingüística

**Ehunik, EAEko zenbat enpresak/establezimenduk erabaki dute euskara izatea zerbitzu- edo lan-hizkuntza (Euskalgintzakoak barne)?**

- a) % 2
- b) % 7
- c) % 15
- d) % 25

## **Zer ikusten dugu argazki horretan?**

- Gaztelaniaz egiten da lan, batez ere.
- Oso gutxi gara euskara normalizatzeko eta erabiltzeko hautua egin dugunak (baina gero eta gehiago).
- Alde handia kokalekuaren/sektorearen... arabera.
- ...



## Bide handi/luze horretan, bidexka bat:

- 2016an: “Identitatearen eragina lurraldeko gizarte-berrikuntzako prozesuetan: azterketa etnografiko baterako oinarriak” (GFA).
- 2017an, “Euskararen biziberritze-prozesua: balioak eta harreman-sareak” (GFA). Argia, Elhuyar, Elkar eta Ikastolen Elkartea.
- **2020an, “Lan-munduko euskara-planen transmisioa. Motibazioak, diskurtsoak, balioak” (HPS). CAF, Ekin, Maier eta Orkli.**
- 2021ean, jardunaldia, lana ezagutarazteko, “Euskararen gaineko diskurtsoak” (HPS) (<https://www.euskadi.eus/mintegia-euskararen-gaineko-diskurtsoak/web01-a2plana/eu/>)

## 2. Gure eskarmementutik

# “Lan-munduko euskara-planen transmisioa. Motibazioak, diskurtsoak, balioak”



- Ibilbide luzea euskara-planekin
- Gure bezeroak
- Industria
- Inguru (nahikoa) euskaldunetan

# “Lan-munduko euskara-planen transmisioa. Motibazioak, diskurtsoak, balioak”

- **Erreleboak**: nola izan dira? Zer iritsi zaigu hasierakotik?
- **Zergatik** jarri ziren martxan euskara-planak? Eta zergatik jarraitzen dute gaur egun?
- Zer **arrazoi** eta argumentazio ematen ziren? Eta gaur egun zein ematen dira?
- Zer **balio** zeuzkaten orduan eta zein dauzkagu gaur egun?

## Diskurtso eta motibazio nagusiak: **sorreran**

- Euskara, **gure hizkuntza**.
- Planak **behetik gora**.
- **Partaidetza** handia, eta **borondatezkoa**.
- Euskara-planak **erabakiguneetatik kanpo/urrun** batzuetan (eragin txikiagoa).
- **Lidergoaren garrantzia**.

## Diskurtso eta motibazio nagusiak: **sorreran**

- **Emaitza ikusgarriak** epe laburrean.
- **Euskalduntzearen eta alfabetatzearen** pisua.
- **Komunikazio- eta motibazio-kanpaineak** garrantzia handia.
- **Arduradun naturalekin** lan (batzuetan erresistentziak).
- Langile **ez-euskaldunen eskubideak** urratu gabe.
- **Kanpo-laguntzaren** garrantzia.

## Diskurtso eta motibazazio nagusiak: **gaur egun**

- Euskaraz lan egiteko **aukera bermatuta** (gehienetan).
- Langile berri **askok/gehienek badakite euskaraz.**
- Euskaraz **gehiago produkzioan** eta gutxiago bulegoetan.
- Zerbait **lortu izanaren sentsazioa** (“Aurreratu dugu!”). Euskararen egoera eta abiapuntua hobeak.

## Diskurtso eta motibazazio nagusiak: **gaur egun**

- Aldaketa? **Lan-munduak erdaldun** jarraitzen du (langile berri euskaldunak sartuagatik).
- **Zuzendaritzekin eta teknikariek lan** gehiago.
- Euskara-lanek **ez** daukate behar adinako **aitortzarik**.



## Diskurtso eta motibazazio nagusiak: **gaur egun**

- Euskara **aparteko zerbait** da langile askorentzat, ez lanari lotua.
- Euskara: **ez lehentasunezkoa, ez baloratzen.**
- Euskararekiko **beldurrak eta aurreiritziak**: zaila, terminoak, ez-praktikoa, gaztelaniaz errazagoa...
- **Norena da euskararen aldeko erabakia?** Enpresarena ala langilearena?
- Euskara **identitatearekin eta nortasunarekin** lotua bete-betean.
- Planen **iraupena: pertsona euskarriak**, “kaskagogorrek”.

## Transmisioa eta balioak

- Arduradunen artean: erreleboak egon dira
  - Baldintzak izan dira: prest egotea eta euskaltzasuna. Oso egoera desberdinak.
  - Zuzendaritzarekin lotura bermatzearen garrantzia.
- Langile berriei transmisioa eta azalpenak (harreran/hasieran).

## Transmisioa eta balioak

- Balioetan aldaketa gutxi, mantendu urteetan zehar (kooperatibak): konpromisoa, berdintasuna, borondatea, elkarlana, konfiantza, elkartasuna, erantzukizun soziala edo gizartearekin lotura... Koherenteak.
- Gaur egun: eraginkortasun handiagoa, elkarlan/lankidetzatxikiagoa.

# Transmisioa eta balioak

- Euskara, balio bat bere horretan:
  - Lantaldea sendotzeko bidea (hurbiltasuna).
  - Besteengana gerturatzeko.
  - Bereizgarria besteekiko (identitatearekin lotura).
  - Gizartearekiko konpromisoa adierazteko (ingurunearekin lotura).
- Kanpo-faktoreen eragina.

# 3. Etorkizuna

## Diskurtso eta motibazio nagusiak: **etorkizunera begira**

- **Gizartea aldatu:** lehengo balioak eta oraingoak. Kontraesanak (batez ere kooperatibetan).
- **Diskurtso berriak**, batzuk arriskutsuak: “Egin dezala nahi duenak”.
- **Erabaki beharra:** derrigor euskaraz edo borondatez?
- **Bidegurutzean:** eutsi (berdin jarraitu) edo aurrerapausoa eman (saltoa, apustua)?
- **Gakoak:** pertsonak (jendearekiko harremanak), helburu lorgarriak (luzera begira) eta adostuak (langileen espektatibak/nahiak ezagutu).

## Etorkizunera begira (beste ideia ugari)

- Euskara lotu **erantzukizunarekin**, iraunkortasunarekin, eta ez hainbeste identitatearekin.
- **Negozia euskaraz** egin daiteke (eta ez erabili aparteko bi diskurtso, negozioa eta euskara).
- Euskara da gure **bereizgarria**, bakar egiten gaituena.
- Bezeroari **bere hizkuntzan zerbitzua**: kalitate gorena.
- Lan-munduan ere **hizkuntza-politika argia eta sendoa** behar da: euskara nagusi izateko espazioak eta funtzioak. Euskara lan-hizkuntza.
- **Legearen babesa**: erabiltzaileen eta kontsumitzaileen eskubideak, aukera izatetik betebehar izatera.
- Lan-eremua, askorentzat, **euskara erabiltzeko aukera** ia bakarra.
- **Trebatu soziolinguistikan**, arrazoiak aurkitu eta heldulekuak prestatu, baita enpresetako buruak ere.
- **Digitalizazioa, nazioartekotzea**,... Euskarak hor egin behar du, eta hizkuntzak kudeatu egin behar dira.
- ...

# Eskerrik asko!

Amaia Zarrabeitia [a.zarrabeitia@elhuyar.eus](mailto:a.zarrabeitia@elhuyar.eus)

Imanol Azkue [i.azkue@elhuyar.eus](mailto:i.azkue@elhuyar.eus)